

Volja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 33.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V pravi prejemni mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.

Paradna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostopna pettivrsta po 23 vin.

Poslano:

enostopna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izveniši ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vesni rod

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograde 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 183.

Današnja številka obsega 6 strani

Po skupnem ministrskem svetu.

Dunaj, 7. julija 1914.

Prestolonaslednikova smrt ni zasekala samo globoke rane v srca onih avstrijskih narodov, ki so na pokojnika stavili visokoleteče nade, ampak je zapustila tudi v politiki vrzel, katero bo težko izpolniti. Dasi ravno umrli prestolonaslednik ni nikdar javno nastopal, so vendar čutili njegovo močno roko najvišji državni dostojanstveniki, in »Neue Freie Presse« ima prav, ko piše, da v ministrskih posvetih sicer ni bil navzoč nikoli, a vendar je njegov duh prav močno vplival na vse odločbe. Prestolonaslednik je bil izrazita osebnost, katere ne bo lahko nadomestiti niti v onih visokih službah, katere je opravljal naravnost namesto cesarja, še manj pa v politiki; zato vse vprašuje: Kaj sedaj? Kako in kam?

Na Dunaju se vrše vedna posvetovanja. Posvetujejo se dvorni krogi, posvetujejo se vojaštvo, posvetujejo se ministri, poslanci itd. Odločitev pa še ni padla ne na to, ne na ono stran, razen v vprašanjih, katera sploh niso nikaka »vprašanja« več; zatrjuje se, da kurz zunanje politike ostane, kakršen je in da se vojske ni bati.

To je vse prav lepo. Da se zaradi atentata ne bo izpremenila naša politika napram Lahom ali Francozom, to že verjamemo; težji pa je odgovor na vprašanje, če bo mogla ostati tudi proti Srbiji naša politika na istem potu, katerega je v najnovejšem času ubrala.

Tu se morajo pokazati vse nesrečne posledice nesrečnega dejanja, katere se tičejo pred vsem avstrijskih Jugoslovancev, ker razmerje državnih oblasti do nas vedno učinkuje tudi na naše razmerje do Srbije in obratno.

Da današnji vladni sistem v Bosni ne bo ostal neizpremenjen, to je jasno. Osebe, katere vladni sistem tam zastopajo ali pa ga bodo zastopale, so stranskega pomena; glavna stvar je bodoči pravec vladne politike. A ravno o tem ni nobene jasnosti! Govori se sicer mnogo; pravijo, da bo ostalo v glavnih potezih vse pri starem, samo proti velikosrbski propagandi hočejo napeti ostrejšo struno. V praksi se to pravi, da bo poostrena časnarska cenzura, policija bo dobila mnogo novega dela in kar je še podobnih Metternichovih iznajdb, ki so v izrednih slučajih mogoče popolnoma umestne, za trajno rabo pa niso; dandane ne več! Gre se pa vendar za korenito izlečenje one rak-rane, katero je povzročil velikosrbski bacil, in ne samo za trenutno učinkujoče policijske odredbe, ki vnetje še bolj razvnamejo. To uvidevajo tudi Nemci in Ogrji in oboji že skušajo pripraviti ugodna tla za svoje sebične namene. Eni kakor drugi zahtevajo, da se mora izročiti uprava obeh pokrajin zopet nemškemu in ogrskemu rokam. Mi vemo, kaj se to pravi, in si od takih poizkusov, ako jih bodo skušali res zopet uvesti, ne obetamo nič dobrega. Mi nečemo trditi, da bi bili nemški in ogrski uradniki sami nespособni ljudje, a v Bosno svojih najboljših moči niso pošiljali nikdar ne z Dunaja ne iz Budimpešte in nedvomno je ravno slabo uradništvo, ki ni poznalo ne dežele, ne ljudstva, že v prvih početkih položilo temelj do večnega nesporazumljenja med velikim delom Bosancev in med monarhijo; toliko bolj, ker ni imelo le naloge dežele dobro upravljati, ampak bolj germanizirati in pomadjarjevati! Tako se je pričelo znano »kuferško« gibanje, in če se danes vlade zopet odločijo za ponovitev starega sistema, potem ne dvomimo, da se bo to gibanje zopet ponovilo, in sicer ne samo v slučaju, če pridejo tja doli slabi uradniki, ampak tudi v slučaju, če pridejo dobri, ker je nacionalna zavest med Hrvati in med Srbi že mnogo premočna, da se ne bi uprlo po tujih zastopanelemu režimu.

Konečni rezultat: nebroj predlogov, mnogo glav, samo glave nobene! Tiste glave ni, ki bi hotela razumeti, da se na jugu dá vladati v interesu monarhije edinole z oporo na Slovence in Hrvate.

Glav, ki morejo to razumeti, ne manjka; dovolj jih je i na Dunaju i v Budimpešti; če ne razumejo naših zahtev, je vzrok le, da jih nočejo razumeti, ker se edina v okviru monarhije izvedljiva rešitev jugoslovanskega vprašanja ne vjema z ogrskim državnim pravom. Toda nastopiti proti ogrskemu državnemu pravu, pomeni za vsakega politika smrt; ker pa tudi politiki ne umirajo radi, zato ostajajo raje na sredi pota in se zadovoljujejo raje z neškodljivim spoznanjem pravega pota, kakor pa da izvajajo iz svojega spoznanja za svoje politično življenje nevarne posledice. Orje moči in železne energije, ki bi si upala nastopiti na korist Hrvatov proti Ogrom v interesu monarhije, one moči in energije ni več.

Boj za Bosno se ne bo bil le med Dunajem in Beogradom, ampak še bolj med Budimpešto in Zagrebom. Razkol med Hrvati in Srbi pa se je nedvomno silno poglobil in če je pravaška stranka že pri zadnjih volitvah imela numerično večino volivcev, potem pri bodočih volitvah gotovo ne bo slabše uspeła. Pa če prav ne zmagaja in ne dobi večine — na koga naj se opira ogrska vlada v saboru? Na enega se mora naslanjati, ali na Srbe v koaliciji ali pa na Hrvate. Nadaljno protežiranje Srbov bo sicer pomenilo naravnost provokacijo cele monarhije, pa kakor je že ogrska navada, se ogrska vlada za to ne bo dosti zmenila, razen če bo prisiljena. Ali pa bo poizkušala zopet z madjarizacijo. Oboje je za nič; naj uganjajo madjarsko politiko ali pa srbsko, vsaka vodi v pogubo; ker mora imeti vsaka po navadnem naravnem zakonu o istih vzrokih in istih posledicah samo nesrečen izid. Dokler se vlade ne bodo sprijaznile z idejo hrvatsko-slovensko, toliko časa bo odskakoval državni voz vedno po hrapavem potu, dokler ne bo zalezal v zažgato, iz katere ga bo mogla rešiti le še vojaška moč.

Vsa Slovenija v žalosti.

Litija.

Vest o strašnem dogodku se je raznesla po Litiji in okolici že v nedeljo zvečer. Kakor povsod, je tudi tu ta novica pretresujoče vplivala. Vendar ljudje niso mogli verjeti, dokler jih ni drugo jutro posebna izdaja listov o tem prebrala. V ponedeljek zjutraj so že vsele črne zastave po trgu. Slavje 25 letnice požarne branbe bi se imelo vršiti 5. julija; še zdaj stoji vse polno mlajev po trgu in zato nudi trg še bolj žalostno sliko. Slavnost je seveda preložena. — Okrajno glavarstvo je takoj obvestilo županstva in župne urade. Občinski odbor je bil sklican za ponedeljek k redni seji, ki se pa v znak sožalja ni vršila po dnevnem redu. Župan je namreč poročal o žalostnem dogodku, o njega vzrokih in posledicah, poudarjal je, da kljub vsemu ostane slovensko ljudstvo, dokler verno, tudi udano habsburški vladarski rodbini, s katero sočustvujemo s srčno ljubeznijo in za katero prosimo Boga, naj jo tolaži v teh trenutkih in jo nam ohrani v blagor celokupne Avstrije. Nato je župan sejo takoj zaključil. V znak sožalja je tudi izostal cerkveni govor g. svetnika Kalana.

Iz Tržiča.

Sv. mašo zadušnico za pokojnim prestolonaslednikom in njegovo plemenito soprogo je bral 6. t. m. gospod župnik ob asistenci gg. kaplanov. Cerkev je bila nabito polna. Navzoče je bilo c. kr. uradništvo, trški občinski odbor z gosp. županom, šolska mladina slovenskih in nemške šole z učiteljstvom, društvo sv. Jožefa s črno ovito zastavo, Orli v kroju in ženski odsek društva, ženska in dekliška Marijina družba z zastavo, vse žene in dekleta v črni žalni obleki, gasilno društvo z zastavo, splošna delavska podpora in bolniška blagajna z zastavo in večjim številom članov. Prihiteli so ljudje nad uro oddaljeni od cerkve iz Doline in Sv. Ane, večinoma vsi v žalnih oblekah. Vsa cerkvena slavnost je bila velika žalna manifestacija glo-

boko žalujočega katoliškega ljudstva nad neizmerno izgubo. — Katoliška društva so izrekla pismeno sožalje in vdanost presvitlemu cesarju in to sporočila c. kr. okr. glavarstvu v Kranji.

Idrija.

Sv. maše po umrlem prestolonasledniku in soprogi se je v Idriji udeležilo vse rudniško uradništvo z dvornim svetnikom Billekom na čelu, kakor tudi vsi uradniki ostalih uradov. Občinski odborniki so prišli z županom ter privrkat po dolgi dobi zasedli prostore pred prezbitერიem. Veterancev je bila dolga vrsta z zastavo, črno zavito. Orel v kroju je bil zbran za črno zavito zastavo kat. delavske družbe. Tudi požarna bramba je prišla k maši z zastavo, žalno preoblečeno. Enako so bili navzoči vsi službe prosti rudniški poduradniki. Občinstva je bilo toliko, da je bila cerkev natlačeno polna, mnogo gospa in drugega ženstva je nosilo žalno obleko. Cerkev je bila žalosti primerno silno lepo opravljena, okna so bila zastrta, električne svetilke s črno tančico ovite, oltar pa bogato s samim zelenjem brez rož okrašen, sveče so imele črne venčke. Nad vse lepo je pa bila napravljena tumba sredi cerkve. Cerkovnika g. Klemenčiča je stala prireditelj mnogo truda. Pa še raje bi bil okrasil cerkev, če bi bil Bog dal, da bi se pel »Te Deum« po rešitvi prestolonaslednikovi. Med svetim opraviлом so bile vse prodajalne in drugi javni prostori zaprti.

Spodnja Idrija.

Naše slov. kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 12. t. m., popoldne ob 3. uri v šoli predavanje o groznem umoru prestolonaslednika in njegove soproge in o vzrokih tega umora. Pridite v obilnem številu!

Bohinjska Bistrica.

Sožalna seja občinskega odbora na Bohinjski Bistrici. V svoji izredni, sožalni seji, ki se je vršila včeraj, je občinski odbor v Bohinjski Bistrici izrazil svojo neizrekljivo bolelost nad nenadomestno izgubo ter navdan z najglobljim ogorčenjem nad ostudnim, prokletstva vrednim zločinom najudaneje prosi, da se na najvišjem mestu milostno sprejme ta najspostiljivejši izraz iskrenih čustev vseh Njega Veličanstvu presvitlemu cesarju tako neomejeno udanih občanov.

Novo mesto.

V soboto dne 4. t. m. se je vršila v kapiteljski cerkvi ob 9. uri slovesna zadušnica za Njegovo c. in kr. Visokost gospoda nadvojvodo Franc Ferdinanda in Njeno Visokost gospo soprogo vojvodinjo Zofijo Hohenberg. Slovesni »Requiem« je opravil milostljivi gospod prost novomeški dr. Sebastijan Elbert ob jako številni duhovni asistenci. Udeležilo se ga je vse uradništvo s predstojniki na čelu: Okrajni glavar baron Rechbach, predsednik okrožnega sodišča pl. Garzaroli, predstojnik okrajnega sodišča svetnik Toporiš, predstojniki davkarje, pošte itd., mestni zastop z županom Rossmanom, meščanska garda, požarna bramba, veteranci, žandarmerija, gradbeno vodstvo belokranjske železnice z ing. višjim stavb. svetnikom Opitzem, postajni načelnik Kiebach, dekliška ljudskošolska mladina in vsi ostali javni zastopi. Tudi mnogo druge gospode, meščanov in okoličanov se je udeležilo slovesne sv. maše, večina v črnih oblekah. Do sobote popoldne so vsele skoro na vseh hišah črne in v črno zavite cesarske zastave, ki so jih ljudje izobesili v ponedeljek dopoldne, veliko tudi že v nedeljo zvečer, takoj ko se je zvedelo za grozovito hudodelstvo. Zalovanje je tu splošno.

Vič.

Slovesnega Requiem za pokojnega prestolonaslednika nadvojvodo Frana Ferdinanda in njegovo soprogo vojvodinjo Zofijo se je včeraj udeležila župnija v res častnem številu; zastopane so bile vse naše organizacije, Orli pred

tumbo za častno stražo, mnogi farani prejele sv. obhajilo in darovali za visokorodna pokojna.

Žiri.

Vsled grozne nesreče v Sarajevu vlada tudi v Žirih velika poparjenost. Prvim vestem niso hoteli ljudje verovati. Koj, ko se je žalostna novica raznesla, so zavihrale črne zastave na cerkvi, župnišču, šoli, c. kr. čipkarskem tečaju, občinskem domu, na pošti, obeh gasilnih domih v Domu S. K. I. D., Sokolskem domu, tudi na premnogih zasebnih poslopih. Ljudstvo je komaj čakalo posebnih izdaj »Slovenca« ter z ogorčenjem govorilo o strašnem dogodku. Solze so zalile marsikomu oči, ko je v resnih besedah naznanil pri mesečnem shodu M. D. g. kaplan grozno vest ter opominjal navzoče k molitvi za blaga pokojnika. S studom in ogorčenjem razpravljajo o hudodelstvih, ki so zadržala zavratni umor, pa tudi o družtvih, kjer se mladina k podobnim zločinom privaja.

Iz Goč.

Tudi tukaj je napravil podel umor velikansk vtis. V nedeljo je imel g. župnik krasen govor. Pokazal nam je na zgledu visokega gospoda prestolonaslednika Franc Ferdinanda, kako se mora živeti, da bomo prav živeli zase in za oni svet. Navedel nam je g. župnik več dogodkov iz njegovega življenja, katere pričajo dovolj jasno, kako globoko veren je bil ta visoki gospod in ravno tako tudi njegova visokorodna gospa soproga. H koncu nas je pozval, naj tudi mi posnemamo te dve visoki osebi, zlasti naj starši po Ferdinandovem zgledu vzgajajo svoje otroke, če hočejo oni enkrat srečno v Bogu zaspati. Nato je povabil g. županik Al. Kralj vse župljane k sv. maši zadušnici, ki se je brala v ponedeljek. V cerkvi se je zbralo na ta dan veliko občinstva, čeprav je zunaj na polju dela čez glavo. Pri maši je pel znani vrli pevski slavček »Nanos«. Na koncu maše je zapel ginljivo pesem »Z Bogom«. Ko so prišli do beseg »oh ločitev težka je, saj to dobro veš predragi, da ljubili smo te vsi«, tedaj je bilo občinstvo tako ginjeno, da je marsikateremu silila solza v oči. Moramo omenjati, da umevajo tukajšnji ljudje prav dobro, kaj smo izgubili s tem prestolonaslednikom. Popolnoma so poučeni, kakšne cilje je imel ta gospod in kako zelo je ljubil slovenski rod. Zato ni čuda, da so sedaj ljudje tukaj tako strašno potrti. Na lastna ušesa sem slišal, kako molijo pri vsaki molitvi ljudje še en očenaš za padla junaka v Sarajevu.

Zatiška župnija

je priredila 5. julija pod predsedstvom župnega vikarja javni shod, na katerem se je ljudstvu poročalo o groznem sarajevskem zločinu in njegovih vzrokih. Vsled velikanske udeležbe je bilo zborovanje na prostem. Kljub močnemu dežju so zborovalci vztrajali do konca. Vsled groznega zločina je vse ljudstvo silno ogorčeno in žalostno. Sklenilo se je naprositi gospoda deželnega glavarja, da izjavo ogorčenja in sožalja sporoči na Najvišje mesto. Zborovalci so sklenili obenem ostati zvesti S. L. S., ki edina deluje po geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!« — 6. julija je zatiška opat Bernard Widman daroval slovesno pontifikalno črno mašo za umorjenega prestolonaslednika in njegovo soprogo. Udeležba ljudstva je bila velika.

Občinski zastop v Krškem

je včeraj v svoji izredni seji sklenil izjavo, ki z njo oboja ostudni atentat na prestolonaslednika in njegovo plemenito gospo ter izreka neomajno zvestobo in vdanost presvitlemu vladarju.

Učiteljstvo črnomaljskega okraja

je imelo svoje letošnje uradno zborovanje 4. t. m. v Črnomlju. Pri tej priliki je bila odposlana potom okrajnega glavarstva sledeča sožalna in vdanostna izjava: »Učiteljstvo črnomaljskega okraja, zbrano na svoji uradni konferenci, ogorčeno nad strašnim

nečloveškim dejanjem, katerega žrtvi sta postala prejasni nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga vojvodinja Zofija Hohenberg, prosila, da pride ob pregrožni nesreči izraz najgloblje žalosti in največjega sočustvovanja učiteljstva črnomaljskega okraja, vdanega prevrženim osebi vladarja, vsej cesarski hiši in habsburški monarhiji, pred prestol Njegovoga Veličanstva.

Velike Lašče.

Prežalostna vest o smrti Franc Ferdinanda se je razširila pri nas že 29. m. m. zjutraj in je napravila zbog upov, ki smo jih stavili nanj kot katoliški Slovenci, nepopisljivo globok vtis. Po prizadevanju g. župana Viranta in g. župnika Ramovša so skoro vse hiše v trgu takoj izobesile črne zastave in v črno odele trobojnice, pri popoldanski službi božji pa se je molilo za dušni pokoj visokih žrtev.

Dolenja vas pri Ribnici.

V nedeljo se je vršil mnogoštevilno obiskani shod pred cerkvijo, na katerem nam je poslanec g. Škulj govoril o umoru prestolonaslednika in njegove soproge ter vzrokih nečloveškega zločina. Poslušalci so z ogorčenjem obsodili vsako protikatoliško in protisrbsko delo. Vdanost do visoke cesarske hiše se je kazala v solzah in molitvah za visoka blagopokojnika.

Št. Peter pri Novem mestu.

Tukajšnje izobraževalno društvo je imelo 5. t. m. javen društven shod. Pater Atanazij Ausser iz Novega mesta nam je ognjevit govoril o 500letnici ustoličenja zadnjega slovenskega vojvode na Koroškem. Kako žalostno je izvenelo predavanje, ko je govornik ob splošni ginjenosti obilnega občinstva omenjal, da ga ni več med živimi onega, ki je zatiran Slovence rodil toliko opravičenega upanja! Domači župnik je obširneje govoril o sarajevski žaloigri. Ob globokem sočustvovanju je zbrano občinstvo soglasno izreklo kondolenčno izjavo, ki se je odposlala na pristojno mesto.

Sava ob južni železnici.

Med žalobnim zvonjenjem smo pričakovali prihoda dvornega vlaka. Na peronu postaje so bili železniški uradniki, župnik in zastopnika dveh občin št. Lambert in Konj. Poleg je stala šolska mladina z učiteljico. Ob progi je klečala Marijina družba z zastavo in izobraževalno društvo ter drugo občinstvo. S solzami v očeh smo gledali za vlakom, ki nam je z dragima truploma kmalu izginil v savsko sotesko.

Na Ponikvi ob južni železnici

so sprejeli žalni vlak: domača duhovnika, deželni poslanec Vrečko, župan z občinskim odborom, učiteljstvo in šolski otroci z zastavo, načelstvo posojilnice, dame iz graščine in mnogo drugega občinstva.

Vernberg na Koroškem.

Tukajšnji občinski odbor je imel v sredo, dne 1. t. m., ob 7. uri zvečer izvanredno sejo, da je izrazil svojo globoko žalost in potrto nad prežalostno smrtjo preljubljenega gospoda prestolonaslednika in ljubljene njegove soproge ter ogorčenje zoper nečloveški atentat, in obenem izrazil svojo neomajno zvestobo do vladarske hiše in monarhije. Občinski odbor se je polnoštevilno udeležil seje.

Po atentatu na prestolonaslednika.

Skupni ministrski svet

Je trajal 7. t. m. do 6. ure zvečer. Pečali so se s posledicami sarajevskega napada. Akti o preiskavi so večinoma zaključeni in predloženi in govorilo bo kmalu sarajevsko sodišče. Ministrski svet je razpravljal o proračunu, če se podvzamejo tudi diplomatični koraki, ako bi preiskava dognala stik zarote s Srbijo. Kaka diplomatska akcija se ne namerava, vsekakor pa se misli ukreniti v Srbiji vse potrebne korake, da se s kriminalnega stališča dožene, kdo je sokriv sarajevskega atentata. Razgovor s šefom generalnega štaba Konradom Hötendorffom in mornariškim podpoveljnikom podarmiralom Keilerjem ni v zvezi s sarajevskimi dogodki, pač pa z jesenskim zasedanjem delegacij. Iz tega sklepa, da bodo jeseni delegacijam stavljene nove vojaške zahteve in da se je ta razgovor tikel tudi rešitve vprašanja orisne železnice. Ministrski svet je bil sklican vsled iniciative cesarja. Vest o kakih vojaških akcijah so brez podlage in se ministrski svet o kakih vojaških akcijah sploh ni posvetoval. — Dosedanji izid sarajevske preiskave, ki je bil predložen skupnemu ministrskemu svetu, izkazuje, da je večje število aretancev dobilo bombe in razstrelivo iz Srbije. Kdo stoji za atentatorji, pa je neznano. Zadeva se bo zasledovala nadalje ter naprosila srbska vlada, naj v interesu dobrih odnosov podpira tozadevno akcijo. Smatra se, da je uprava v Bosni nekoliko preahlo postopala in da je treba reorganizirati šolstvo, kakor tudi policijsko službo. Podrobnosti se pa šele

objavilo, ko bo poročal cesarju grof Berchtold o sklepih min. sveta.

Bilinski in Potiorek ostaneta. Store se pa obširne policijske in upravne odredbe zoper velesrbsko propagando, politični kurz pa baje ostane stari. Grof Berchtold se odpelje v Ischl danes zvečer z Dunaja. Cesar ga zasliši v avdienci jutri ob 11. uri dopoldne.

Vojaške agende rajnega prestolonaslednika.

Višji poveljnik avstrijske deželne brambe nadvojvoda Friderik bo imenovan za generalnega nadzornika oborožene sile na kopnem in obenem postavljen na dispozicijo cesarjevemu najvišjemu poveljstvu. Cesar je 6. t. m. zaslišal nadvojvoda Friderika v enourni avdienci. Cesar mu je rekel, da je njegova srčna želja, da nadvojvoda prevzame generalni inspektorat armade. Oficialno se njegovo imenovanje razglasi 15. julija. Nadvojvoda Friderik odloži poveljstvo deželne brambe. Generalni inspektorat mornarice prevzame admiral Haus. Nadvojvoda Friderik bo vodil že letošnje velike manevre, prej se pa najbrže odpelje še v Nemčijo, da se kot novi generalni nadzornik nemškemu cesarju predstavi. Nadvojvoda je sprejel zastopnike generalnega štaba. Nadvojvoda Evgen z ozirom na svoje slabo zdravje ne prevzame nobenega poveljstva. Neko drugo dunajsko poročilo pa trdi, da ni znano, če bo nadvojvoda Friderik imenovan za generalnega nadzornika in da ni gotovo, če se to mesto sploh zasede. Gotovo da je le, da bo nadvojvoda Friderik vodil letošnje velike orožne vaje.

Bosensko - heroegovski sabor

se najbrže zaključil jutri. Sodi se, da bodo nekaj radikalnih srbskih poslancev zaprli, a ne zaradi atentata, marveč radi prejšnjih zasledovanj, a jih niso mogli prijeti. V provincialnih mestih so veliko Srbov zaprli, ker so javno sarajevski atentat odobraval.

Nadaljevanje izključitve pravašev od sej v hrvaškem saboru.

Pred včerajšnjo sejo je bilo okoli sabora vse polno policistov in orožnikov. Sabor je včeraj sklenil, da se poslanec Frank izključi še za 30 sej iz sabora, tudi Zatluka in Horvat sta bila izključena še za 30 sej. Pravaš Kiš je klical: »Izključil bo vas hrvaški narod!« Nato je poslanec Kiš prebral protestno izjavo pravašev, nakar so vsi pravaši zapustili v znak protesta zbornico. Pri odhodu so klicali: »Dolje veleizdajniki, lopov!« S klici »Živio kralj! Živila Hrvatska!« so nato tudi zastopniki seljaške stranke zapustili zbornico. Poroča se, da nameravajo izključeni pravaši odložit mandate, ker bi bili sklepi sabora glede na izključitev iluzorni, ako jih zopet izvolijo pri nadomestnih volitvah. V včerajšnji seji je govoril tudi dr. Mile Starčević, katerega skupina ni zapustila zbornice, ter je očital pravašem »Hrvatskinega« krila, imenujoč jih »Frankovce«, da so »največji zločinci«, ker licitirajo s koalicijo, kdo bi več popustil Madjarom, da pridejo do vlade. »Agramer Tagblatt« poroča, da jih je celo zmerjal s »frankovsko sodrgo«. »Hrvatska« imenuje ta govor dr. Mile Starčevića »neizravna« pomoč koaliciji. Nato je predsednik zaključil sejo in prihodnjo sejo določil za danes ob 10. uri dopoldne.

Protisrbske demonstracije v Zagrebu.

V zagrebški katedrali je bila včeraj ob 9. uri dopoldne slovesna zadušnica za blagopokojnega nadvojvoda Franca Ferdinanda in za vojvodinjo Hohenberg. Udeležil se jo je ban s civilnimi in vojaškimi dostojanstveniki in s poslanci. Po sveti maši se je več pravašev zbralo pred saborjem, da bi demonstrirali, a jih je policija razkropila. Tudi skupino žensk, ki je korakala po cestah, je policija razkropila. Policija je tudi preprečila poizkus pravašev priti pred Jelačićev spomenik, da demonstrirajo proti Srbom. Pred nekim hotelom je nameravalo 40 pravašev, med katerimi je stal tudi poslanec dr. Iv. Frank, napasti poslanca Rauerja. Frank je s prstom pokazal na Rauerja in zaklical: »Tam stoj Vlah!« Policija je pravaše razkropila. V Petrinju, Glini in Sinju so bili veliki protisrbski izgredi. Pobijali so šipe in zažigali srbske napise. Policija je odredila poostrene predpise. Zdi se, da so tudi v Zagreb odposlane bombe, a dognati se ne more nič natančnega.

Ruska potuha Srbiji.

Iz Peterburga se poroča, da je ruski vojni minister ukazal, da se orožna vaja 665.000 pod orožje vpoklicanih ruskih rezervnikov podaljša do 1. oktobra. »Reichspost« sodi, da je to v zvezi s sarajevskim zločinom in da se dogodki razvijajo podobno, kakor pred prvo vojsko na Balkanu. Tudi takrat je odredila Rusija vojaške odredbe, ker je vedela, kaj pride. Tudi takrat so ruske poizkusne mobilizacije in orožne vaje bile odrejane pred bombnimi napadi v Kočanah, Solunu in drugod.

Srbski ministrski predsednik Pašić o sarajevskem napadu.

»Az Est« objavlja vsebino razgovora njegovega sotrudnika s Pašićem. Pašić je izjavil, da je atentat srbske kroge zelo pretresel in povzročil splošno sočutje. Časnikarski napadi na Srbijo se morajo obžalovati. Srbija pri napadu ni udeležena. Ker so se prav zdaj razmere med Srbijo in Avstrijo zelo prijateljsko razvijale, morajo biti pri tem atentatu vmes tuje roke (?) Izvedli so ga avstrijski državljani, pravzaprav blazni otroci. Če bi nas bila avstrijska policija opozorila na Cabrinovića in Principa, bi bili pustili oba opazovati. To se pa ni zgodilo. Nasprotno, ko je hotela srbska policija iztirati Cabrinovića iz Beograda, ker je bil znan kot anarhist, so belgrajske avstrijske oblasti vzele Cabrinovića v zaščito in mu dale spridevalo o dobrem obnašanju. Napačno je tudi poročilo, da so bile Srbiji znane priprave za napad in da je Srbija avstrijske oblasti posvarila. Vprašanje, če je napravila monarhija pri srbski vladi že korake, je Pašić zanikal in pristavil: Monarhija je glede na napad eno samo demarš podvzela. Izročila nam je namreč seznam iz pakrškega učiteljskega izključenih dijakov in zahtevala pojasnil o obnašanju dijakov v Srbiji in če so v zvezi z napadom. Srbska vlada je tej želji hitro ustregla. Če bi se podvzela demarš, bi Srbija storila vse, kar bi v sličnem slučaju storila vsaka civilizirana država.

Dejstva o velesrbski propagandi.

Glavna naloga velesrbskega revolucionarnega štatuta je organizacija revolucionarnega odbora. Odbori se organizirajo med dijaki. Tako je bil izvršen v Sarajevu atentat leta 1910, na tedanjega deželnega šefa generala Varesanina od dijaka Žerajčiča (a namenjen je bil cesarju Francu Jožefu), v Zagrebu atentat dijaka Schäfferja na bana Skerleca (a namenjen je bil nadvojvodi Leopoldu Salvatorju) in sedaj atentat dijaka Principa na prestolonaslednika. — Belgrajski list »Balkan« piše, da stoji Avstro-Ogrska vsled svoje jezuitske politike pred neposredno bližino propasti. — Srbski princ Jurij, ki je bil nedavno v Londonu, da je naglasoval pogosto v tamšnjih političnih krogih, da je nameram Srbije na poti edino Franc Ferdinand in da je nemogoče prej ugoditi željam Srbije, dokler živi Franc Ferdinand. — Dopisnik »Az Ujsaga« v Sarajevu je govoril s Principovim zagovornikom, ki je izjavil, da je napadalec rekel njemu med drugim: »Da sem popolnoma odkrit, — mi smo v Srbiji že pred več tedni vse pripravili za atentat na nadvojvoda, ker smo vedeli, da bi za Srbijo bila nesreča, ako bi Franc Ferdinand zasedel prestol. Ob protisrbskih demonstracijah v Travniku je prišel orožniški stotnik v kočo srbskega popa Pera Čosovića, ki je pritekel preden s sliko kralja Petra ter klical: »Ta je naš kralj!« — V stanovanju vodje bosenskih Srbov v Travniku Gligorija Jeftanovića so našli cel arzenal bomb in raznega orožja, kot sredstvo zarote. — V Virovitici so zaprli trgovskega pomočnika trgovca Alavanje, ki je odobraval sarajevski atentat, češ, da bi sam storil isto in da bo v kratkem času na vrsti Franc Jožef.

Srbski protisrbski bojkot.

Belgrajski list »Balkan« poroča, da so srbski trgovci in srbsko potujoče občinstvo radi protisrbskih progonovalov natihoma in delikatno pričeli bojkotirati »I. c. kr. donavsko parobrodno družbo« in da se mora bojkot razširiti na vse, kar je iz Avstro-Ogrske. »Politika« poziva Srbe, naj ne obiskujejo avstrijskih in ogrskih topic, ker bi jih šikanirali.

Protest srbske vlade

Srbska vlada je v cirkularni noti na svoje poslanike protestirala proti obdolžitvi, da bi bila za sarajevski atentat odgovorna. Atentat je izvedel avstrijski pođanik in ga Srbija ni mogla preprečiti. Srbska vlada je izdelala posebno anarhistično postavbo, ki samo zato še ni rešena, ker je bila skupščina razpuščena.

Nove aretacije v Sarajevu.

»Esti Ujsag« poroča iz Sarajeva: Dne 6. t. m. so zaprli sekundarja mestne bolnišnice dr. Bocanica in njegovo ženo, ki je sestra zaprtega Cabrinovića. Pri hišni preiskavi so baje našli spise, ki zdravnikovo sokrivdo pri umoru nedvomno dokazujejo. Razen enega so zdaj vsi zarotniki zaprti. Tudi peto b o m b o s o n a š l i. Edini sokrivec, ki še ni zaprt, je Principov prijatelj mohamedanski srednješolec Mehemed Aziz iz Sarajeva. Dne 7. t. m. so zaprli gojenca učiteljskega Krpšiča in Miloševića, ki sta znala o napadu in sta morala kriti napadalece pred napadom.

Cabrinović v Trstu.

O Cabrinovićevem bivanju lani v Trstu se poroča: Cabrinović je delal šest mesecev v tiskarni »Edinosti« in je štiri mesece stanoval pri tesarskem mojstru Antonu Besedniaku. V tem času je bil

tih, sam zase, domov je prinašal veliko knjig in časopisov, čital je veliko in je bil večinoma sam. Le enkrat je prišel domov z nekim sorojakom, nekim Jovanovićem. Pozneje je stanoval dva meseca pri neki srbski rodbini, kjer je bil bolj zgovoren, ker je lahko z rojaki obževal. Pritoževal se je, da oče za svojo rodbino ne skrbi in da mora od mesta do mesta potovati, da dobi delo, ker mora svojo sestro podpirati, da postane učiteljica. Doma je bil navadno že ob desetih zvečer, spat se je vlegel šele o polnoči. Ko je bil iz tiskarne odpučen, je potoval peš na Reko.

Preiskave v Pragi.

7. t. m. so funkcionarji državne policije izvedli hišne preiskave pri jugoslovanskih in srbskih dijakih in pri odbornikih jugoslovanske dijaške zveze. Zaplenili so pisma in knjige.

Aretacija v Lvovu.

V Lvovu je zaprla policija Črnogorca Boska Popovića, gojenca v semenišču v Južni Rusiji. Popović se je peljal skozi Lvov na počitnice in je v razgovoru na glavnem kolodvoru rekel, da je Princip prav storil. Potniki so Popovića ovađili, nakar so ga aretirali in izročili deželnemu sodišču.

Rusija ni proti preiskavi v Srbiji.

»N. Fr. Presse« poroča s posebne strani, da v Rusiji vsi krogi obsojajo sarajevski napad. Nazor, da bi Rusija protestirala, če bi Avstrija zahtevala preiskavo v Beogradu, ni utemeljen. Monarhistično načelo je v Rusiji tako močno, da se zdi naravno, da bi takega koraka Rusija nikdar ne grajala.

O protisrbskem »režimu«.

Gotovo časopisje, piše splitski »Dan«, trdi ob tej priliki, da je režim v naših krajih dovedel do sarajevskega političnega zločina. Ta fraza je očitno brezmiselnost v vsakem pogledu. Vsak režim, ki je bil, ni nikdar preganjal Srbe, temveč pospeševal. Niti en režim ni smel niti mogel privedi niti enega Srba do takega zločina. In to ne zato, ker je vsak režim v naših krajih ustvarjal ali protežiral srbstvo, Hrvate pa tlačil. Ali bo ostalo tudi zanaprej tako?

Protisrbske manifestacije v Dalmaciji.

V Dolenjem Kastelu je priredilo v nedeljo glasbeno društvo »Svačić« zadušnico v župni cerkvi za pokojnega prestolonaslednika in soprogo. Udeležile so se je državne oblasti, pravaška društva ter občinstvo. Po maši se je improviziral spreved, v katerem so nosili hrvaško zastavo in sliko pokojnega prestolonaslednika. Mnogi sta govorila Katalinič in Radunič, ki sta obsojala srbsko propagando. Med petjem hrvaške himne je množica zažgala srbske zastave. — V Sućuracu so se v soboto tudi vršile po slovesni zadušnici protisrbske demonstracije. Tisočglavi množici so govorili po maši župan dr. Sokol, župnik Fr. Jekunica in O. Glavina. Zborovalci so zažgali dve srbski zastavi.

Kdo je kriv sarajevskega zločina?

Splitski »Dan« piše: »Razni listi, zlasti liberalni v Dalmaciji, pišejo, da se ne sme delati srbskega naroda odgovornega za sarajevski zločin. A kaj je treba to podarjati! Vsak razumen človek ve, da se za zločinstva ne sme dolžiti noben narod, a niti srbski narod. Zgodovina sploh ne pozna primere, da bi se za taka razbojstva pragašili moralni anatemi na cel narod. Kaj je torej treba, da liberalno, protikatoliško in nekatoliško časopisje govori v imenu svojega »srbo-hrvatstva« ali »jugoslovanstva«, česar ni treba, da govori? Naj govori, kar je treba! Ker pa tega noče, hočemo povedati mi. Razbojstvo je kolektivni politični zločin, ki ga je kriv oni, ki stoji na čelu naroda, a te je — inteligenca! Ona pokvarjena kvari narod na vse načine ter dela zločine proti svojemu in tujemu narodu. S tiskom mu vbrizgava strup v dušo in s svojim zgledom kvari narod ter uprizarja razbojstva! Srbska svobodomiselna inteligenca, ki stoji na čelu srbskemu narodu, je vzrok sarajevskemu zločinu!«

Bombe za Habsburžane.

Zagrebska »Hrvatska« piše: Od dveh akademikov, ki sta bila do nedavnega pristaja srbsko-hrvatske koalicije in člana zagrebske nacionalistične organizacije smo prejeli sledečo izjavo, ki bi je ne objavili, ako ne bi koalicija in zlasti njen vodja Svetozar Pribičević postal v svojem postopanju proti stranki prava tako besen. Ta izjava se glasi: »Ob prošlem izletu hrvatskih zagrebških akademikov v Beograd smo bili v družbi g. Milana Pribičevića, srbskega majorja, ki nas je peljal z deseterico akademikov v srbski vojni arzenal ter nam pokazal vojne priprave, med drugim tudi bombe, pri čemer je s ciničnim nasmehom rekel: »Gospodje! Tu dozorevajo jabolka za vaše Habsburžane!«

Napovedan atentat.

»Srbobran«, ki izhaja v Ameriki in ki je nekaka podružnica zagrebškega »Srbobrana«, je pisal dne 3. decembra pod naslovom: »Mi mu plačamo pot« sledeče: »Avstrijski prestolonaslednik je napovedal za spomlad svoj obisk v Sarajevu. Vak Srb naj bi si to zapomnil. Ako hoče priti prestolonaslednik v Bosno, bomo mi plačali potne stroške.« Pod naslovom »Sveta osveta« prinaša isti list istega dne sledeče: »Srb! Zagrabite za orožje, kakršno morete dobiti. Nože, puške, bombe in dinamit. Vse to je od Boga dovoljeno orožje. Izvršite sveto osvetlo! Smrt habsburški dinastiji! Večen spomin onim junakom, ki dvignje proti njej roko!« — Tako so srbski listi hujskali.

Kako se je prestolonaslednik vedno pripravljaj, da stopi pripravljen pred svojega Stvarnika.

Koroški župnik Franc Neuwirthner priobčuje svoje spomine na pokojnega prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegovo soprogo, ko je bil leta 1904., 1905. in 1906. župnik v Löllingu, kamor je visoka družina vsa ta leta hodila na poletne počitnice. Pisatelj pripoveduje, kako sta pokojnika vsak dan redno in z veliko zbratostjo prisostvovala sv. maši. Vsako soboto je prišla vojvodinja Hohenberg v cerkev k spovedi in prihodnje jutro je prejela sv. obhajilo. Mnogokrat je vojvodinja s svojim lepim glasom tudi pela pri sv. maši, ako so pevci na koru peli kako znano ji pesem. Najzanimivejši je pa ta-le dogodek: Nekega dne leta 1906., ko je nadvojvoda družina zopet bivala v Löllingu, je zjutraj nenadoma nekdo potrkal na župnikova vrata in takoj nato je vstopil dvorni mojster Janatschek z besedami: »Gospod župnik, gospod nadvojvoda se mora odpeljati v Trst in vas prosi, da bi ga takoj spovedali; zvedel je, da se ondi pripravlja nanj atentat ter je vsled tega zelo vznemirjen.« Župnik je odhitel v grad, kjer so ga takoj peljali v nadvojvodovo sobo. Prestolonaslednik ga je sprejel z besedami: »Oprostite gospod župnik, da sem vas tako zgodaj klical; v Trst moram iti zastopat Nj. Veličanstvo in življenje nas katerega ni pač nikoli varno. Računati moram s smrtjo. Prosim vas, hitro mi pomagajte napraviti račun z našim Gospodom Bogom.« Ob teh besedah je nadvojvoda župniku ponudil sedež na svojem naslonjaču, sam je pa v generalski galauniformi pokleknil na tla in se tako spovedal. Tako živa je bila prestolonaslednikova vera in tako resnična in globoko njegova ponižnost pred Bogom.

Občinski svet ljubljanski

je imel včeraj zvečer svojo redno sejo.

PREDSEDSTVENA NAZNANILA.**Franc Ferdinandova ustanova.**

Župan je naznanil, da je deželni predsednik baron Schwarz poslal dopis, v katerem sporoča Najvišjo za hvalo za sožalno izjavo občinskega sveta povodom smrti prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove soproge. Ob tej priliki je župan predlagal ex praesidio, naj občina v proslavo imena pokojnega prestolonaslednika in soproge ustanovi celo prosto mesto na c. kr. mornariški akademiji na Reki ter upostavi v ta namen, počenši z l. 1915., vsako leto v proračun 16.000 K. Pravico do te ustanove naj bi imeli sinovi ljubljanskih meščanov. Ustanova naj bi imela spominu pokojnega prestolonaslednika in soproge primerno ime. — Predlog je bil sprejet soglasno.

Promenada nadvojvoda Franca Ferdinanda.

Klub občinskih svetovalcev S. L. S. je predložil predlog, naj bi se promenada, ki nastane ob levem obrežju Ljubljane od Frančiškanskega do Hradeškega mostu imenovala »Promenada nadvojvoda Franca Ferdinanda«. Župan je določil, da pride predlog na vrsto v današnji seji.

Inkorporacija Šiške.

Župan je nadalje poročal, da je pretekle dni prisostvoval inkorporaciji Šiške k Ljubljani in da je sedaj Šiška del ljubljanske občine. Kot ljubljanski župan pozdravlja nove občane ter upa, da bo iz te zveze nastalo vse najboljšje. V spomin tega važnega dogodka priklopite Šiške k Ljubljani predlaga, naj se zadnjemu županu občine Spodnje Šiške podeli ljubljansko meščanstvo brez običajne pristojbine.

Občinski svetnik dr. Zajc predlaga, naj se o tem glasuje. Županov predlog je bil sprejet z glasovi liberalcev in Nemcev.

Župan je nadalje naglašal, da ima združitev Šiške z Ljubljano gotovo težave, ker je mnogo stvari, ki se ne dajo takoj urediti. Zato je odredil, naj do 1. avgusta ostane vse pri starem. To se tiče n. pr. klanja živine, kajti ne more se zahtevati, da bi Šiškarji že sedaj

morali klati v mestni klavnici, ki je do sedaj zadoščala le dosedanjim mestnim potrebam in ki ima itak tesne hladilnične prostore. So pa tudi druga vprašanja, ki potrebujejo primerne rešitve. Tako se n. pr. v Ljubljani pobira na podlagi posebnega zakona gosačina, a v Šiški ne. Na drugi strani pa ima zopet Šiška svoje posebne doklade, ki jih v Ljubljani nimamo. Dogovorjeno je, da bo nekatere davščine pobrala še začasno dežela in jih povrnila potem mestu. Prosi pa, naj se mu da kot županu provizorno pooblastilo, da ukrene glede teh stvari potrebne korake, o katerih bo imel občinski svet itak še priliko nakladno sklepiti.

Dr. Zajc je povdarjal pri tej priliki, da je umevno, da se nekatere stvari ne bodo dale takoj rešiti, vendar so pa tudi stvari, pri katerih bi bila takojšnja rešitev mogoča, kakor n. pr. zadeva glede tlakarine. Želi, da bi se Šiškarjem v tej kakor tudi v drugih zadevah šlo na roko.

Dr. Tavčar: Kot župan bom storil vse, kar je mogoče. Sploh pa se bo vse, kar se bo kasiralo za Šiško, posebej uračunalo, kajti Ljubljana sedaj še ni v takem položaju, da bi mogla storiti vse naenkrat za Šiško, kar je potrebno. Potrebno je tudi, da se voli za Šiško okrajni načelnik in namestnik.

Nato se je sprejel županov predlog glede pooblastila za samostojno ukrepanje.

Župan je nadalje naznanil, da je dovolil 150 K za darila povodom dijaškega tekmovalnega streljanja. Dr. E. Mühleisen je daroval 200 K za mestni ubožni sklad povodom smrti svojega strica. — Dunajski župan je poslal za hvalo za sožalno izjavo povodom smrti dunajskega podžupana dr. Porzerja.

Nato sta se odobrila zapisnika zadnjih dveh sej.

Poročila personalnega in pravnega odseka.

Trgovcu Ivanu Mejaču se podeli ljubljansko meščanstvo proti običajni pristojbini. — Pritrdi se besedilu izvrševalnih določil k novemu dostavku pravil mestne hranilnice glede sprejemanja vrednosti v shranjevanje. — Odobri se besedilo ustanove Roberta Kollmanna za vzdrževanje njegovega mavzoleja, odnosno glede porabe obresti ustanovne glavnice za mestne reveže. — Z ozirom na samostalni predlog občin. svetnika Tomaža Novaka glede primerne označbe posameznih pisarničnih prostorov na mestnem magistratu se naroči županu, naj ukrene primerno v smislu predloga.

Novi mestni dolгови.

Dr. Triller je poročal o županovem dopisu glede najetja dovoljenega posojila v znesku 1 milijon K. Svoječasno je občinski svet sklenil, da najame za okrašenje ljubljaničnih obrežij, za zgradbo nove šole in mrtvašnice ev. mrtvaške veže posojilo. To posojilo je dovoljeno in deželna banka je stavila ponudbo, da je voljna dati občini posojilo v 4% komunalnih zadolžnicah po kurzu 90 netto z 75letnim amortizovanjem po 488%. Deželni odbor, ki ima po zakonu pravico, dovoliti posojilo, je tej ponudbi pritrdil. Finančni odsek zato predlaga, naj občinski svet sprejme ponudbo deželne banke.

Občin. svetnik dr. Zajc je izjavil, da je v današnjih časih ponudba deželne banke naravnost sijajna. Ne smemo si predstavljati, da je denarni trg že pomirjen, niti da bo pomirjen v doglednem času ravno z ozirom na sedanje razmere. Druga mesta in dežele so bila prisiljene, da so najeje posojila še celo po nižjem kurzu. Tako sta morali deželi Bukovina in Galicija najeti posojilo pod manj ugodnejšimi pogoji po kurzu 85, mesto Černovice po kurzu 85 in mesto Plzen Malo bolj ugodno po kurzu 87. To povdarja, da se ne bi od kake strani trdilo, da hoče deželna banka mesto izrabljati, kajti tudi nobena kmečka občina ni dobila od nje ugodnejšega posojila.

Občin. svetnik Pammer je naglašal, da je ponudba deželne banke sprejemljiva, vendar pa bi bilo prav, ako bi se za posojilo povprašal zaradi konkurence tudi kak drugi zavod. To naj bi župan v bodoče upošteval.

Župan dr. Tavčar je odgovarjal, da je najpripravnije najeti posojilo pri deželni banki zaradi kontrole dež. odbora o uporabi posojila, ki jo najlažje izvršuje pri deželni banki.

Nato je bil odsekov predlog sprejet soglasno.

Župan je končno naprosil vse tri klube občinskega sveta, ali bi bilo primerno graditi mrtvašnico ali mrtvaško vežo. Mrtvašnica bi bila cenejša in ne bi prinašala nobenih dohodkov, mrtvaška veža pa bi bila seveda dražja in bi morala biti v mestu, a bi prinašala dohodke.

Podžupan dr. Triller je nadalje poročal v imenu finančnega odseka o županovem dopisu glede najetja novega posojila za kanalizacijo, za zgradbo novih mostov ter za zgradbo tržnih lop. Za zgradbo kanalov zbiralnikov je bilo dovoljenega kredita 500.000 K. Izvršiti pa so se morala tudi druga dela. Napraviti se je moral kanal iz tobačne tovarne v Gradaščico, kakor tudi kanalizacija v karlovskem predmestju, bo tudi treba izpeljati kanalizacijo, tako da so stroški narasli na 811.000 kron. Onstran Gradaščice, v trnovskem predmestju, bo tudi treba izpeljati kanalizacijo, da se ne bo onesnaževala Ljubljana, kar bo veljalo 53.000 kron. Za mostove je bilo dovoljenega kredita 185.846 K, veljali pa bodo 338.000 K. Naprava tržnih lop je proračunana v prvi polovici na 95.000 K, v drugi polovici nad 100.000 K. V javnosti se pojavljajo že tudi glasovi za napravo kopališča ob krakovskem nabrežju, ki bi veljalo po proračunu stavbnega urada 160.000 K. Vsa ta dela bi veljala skupno po proračunu stavbnega urada 914.654 K. Zato predlaga finančni odsek, naj se najame posojilo 1 milijon K proti največ 5% obrestovanju in primerno amortizaciji.

Občinski svetnik Pammer je v debati naglašal, da ni veselo, ako so se dela prekoračila, vsled česar je treba najeti zopet novo posojilo. Treba je kaj storiti, da se bodo delali proračuni temeljitješe. Posojila, ki jih je sedanj občinski svet dovolil, pomenjajo za bodoče okoli 30% povišanje občinskih doklad.

Dr. Triller je odgovarjal, da ne gre za prekoračenje stroškov, ampak za izvršitev novih sklepov občinskega sveta. Za obrestovanje in amortizovanje prej dovoljenega posojila 1 milijon K in novega posojila 1 milijon K bi bilo treba na leto 100.000 K, kar pa nikakor ne pomenja 30% zvišanja občinskih doklad.

Občin. svetnik Staudacher: Tudi izdatki za frančiškanski most bi bili lahko manjši, ako bi bila občina svoječasno bolje zastopana.

Župan dr. Tavčar: Kanalizacija in tržne lope se bodo same iz sebe amortizovale, mostovi seveda ne. Obžaluje pa, da vlada tako malo podpira občino. Kanalizačni zakon, potrjen od deželnega zbora, n. pr. še sedaj ni sankcioniran, vsled česar občina letos ne bo imela nobenih tozadevnih dohodkov.

Nato je bil sprejet odsekov predlog.

Poročila stavbnega odseka.

Odobri se načrti za zgradbo šentpeterskega mostu in pooblasti magistratu gremij za oddajo del pri zgradbi tega mostu. — Odobri se izprememba regulačnega načrta ob rimskem zidu na Mirju. — Prošnji Občekoristne stavbne zadruge železničarjev za premembo parcelačnega načrta za njena stavbišča ob Cesti v Rožno dolino se ugodi in dovoli, da se napravi namesto deset parcel enajst. — Prošnji Občekoristne stavbne zadruge železničarjev za razdelitev parc. št. 95/1 ob Cesti v Rož dol. na deset stavbišč se ugodi. — Prošnji Kranjske stavbinske družbe za razdelitev njene parcele št. 46/2 ob Levstikovi ulici na tri stavbišča se pod gotovimi pogoji ugodi. — Prošnji Marije Trškaneve za razdelitev njenih parcel št. 73/1, 74, 76, 77, 78, 67 in 81/1, kat. obč. sv. Petra predmestje II. del, na 28 stavbišč se pod gotovimi pogoji ugodi. — Prošnji Franca Jamnika za razdelitev njegovih parcel št. 3/1 in 27/1 ob Zvonarski ulici na tri stavbišča se ugodi, kadar bo regulacija Zvonarske ulice potrjena od deželne vlade. — Prizivu Franca Scagnettija proti odloku mestnega magistrata glede dovolitve zgradbe prodajalne barake Katarini Kovičevi v Metelkovi ulici se ne ugodi.

Subvencije »Mladiki« in »Domovini«.

Dr. Triller je poročal v imenu finančnega odseka: Občinski svet je sklenil svojčas, da plača vsakoletni primanjkljaj, ki ga izkaže društvo »Mladika«. Letos znaša ta primanjkljaj 1017 kron 16 vin. Nadalje prosi »Mladika«, naj bi se ji zvišala subvencija za gospodinski tečaj, ki ga prireja za učenje mestnega liceja, in sicer od 800 na 1000 kron.

Obč. svetnik Štefe: Nekateri zavodi so prosili, naj se jim izplača dovoljena subvencija, a so dobili odgovor, da to ni mogoče, dokler ni rešena pritožba pri deželnem odboru proti mestnemu proračunu. Izjavljam, da naša pritožba na deželni odbor ni bila naperjena proti subvencijam sploh, ampak proti temu, da bi izplačeval subvencije magistratni gremij, ne da bi prišla pred občinski svet. Zato predlagam, naj se izplača subvencija tudi S. K. S. Z. za gospodinski tečaj in Dijaški in ljudski kuhinji, ki ima isti na-

men kot »Domovina«. Ostale prošnje naj pa tudi pridejo pred občinski svet.

Dr. Triller: Župan je delal pri izplačilih razliko med subvencijami, ki so vsako leto na podlagi sklepov občinskega sveta v proračunu, in med onimi, ki se vsako leto sproti dovoljujejo. Za izplačilo teh subvencij je zahteval, naj se vložijo prošnja na občinski svet.

Obč. svetnik Štefe: Subvencija Dijaški in ljudski kuhinji je ravno tako stalna, kot kaka druga, S. K. S. Z. pa je vložila prošnjo za izplačilo, a je do bila omenjeni odgovor.

Dr. Triller: Menim, da se tudi lahko sprejme predlog občinskega svetnika Štefeta.

Pri glasovanju predlaga obč. svetnik Štefe, naj se o njegovem predlogu sklepa v današnji seji (v sredo), nakar je bil sprejet odsekov predlog, da se prošnji »Mladiki« ugodi.

Ugodi se prošnji »Domovine« za izplačilo 500 K kot prvi rok dovoljene letne podpore 1000 K.

Odobri se poročilo upravnega odbora ljubljanskega mestnega vodovoda in elektrarne o samostalnem predlogu obč. svetnika Likozarja glede naprave novega hidranta na Dolenjski cesti ter sprejme načelo, da sme v bodoče izvrševati upravni odbor taka dela brez sklepa obč. sveta.

Še nekatera poročila finančnega odseka, Opušeni fond.

Dr. Triller je poročal v imenu finančnega odseka o županovem dopisu glede pritegnitve rezerv mestnega vodovoda in mestne elektrarne v pokritje tekočih izdatkov za leto 1914. Župan pravi v svojem dopisu, da vsled tega, ker povišek gosaščine še ni odobren od deželnega odbora, ker kanalizačni zakon in davščina od prirastka na vrednosti še nista sankcionirana, ne dobi občina letos proračunanih 200.000 kron dohodkov. Da pa se bodo mogli pokriti tekoči izdatki, predlaga župan, naj se porabi rezerve mestnega vodovoda in elektrarne, ki znašajo 130.000 kron in s katerimi meni župan izhajati do konca leta. Finančni odsek priporoča županov predlog, ki je bil tudi sprejet.

Dr. Triller je poročal o dopisu županovem glede odobritve računskih zaključkov regulačnega fonda za l. 1908, do 1913., opustitve regulačnega fonda, razdružitve regulačnega odseka ter odpisa dolga regulačnega fonda v mestnem zakladu. Regulačni fond je štel 170.000 K in ga je upravljal odbor sedmih občinskih svetnikov in dveh zastopnikov deželne vlade.

Leta 1908. je bil fond izčrpan in je že dolgoval gotovo vsoto mestnemu zakladu, ki je znašala z obrestmi koncem leta 1913. 101.891 K 34 h. Ker ni razloga za nadaljnji obstoj regulačnega fonda, predlaga finančni odsek, naj se računski zaključki odobre, dolg regulačnega fonda mestnemu zakladu odpiše in eventualni nadaljnji dohodki in stroški regulačnega fonda nakažejo mestnemu zakladu. Regulačni odsek se naj razpusti in obenem naprosi vlada, naj odpiše svoje posojilo regulačnemu fondu v znesku 200.000 K ali pa podaljša povračilo do leta 1925. — Predlog odsekov je bil sprejet z glasovi večine.

Dr. Triller je poročal o županovem dopisu glede opustitve fonda za vzdrževanje znamenja sv. Trojice na Dunajski cesti. Župan je namreč mnenja, da se ne izplača vzdrževati tako majhen fond, ki znaša le par tisoč kron, ker je itak občina vezana vzdrževati spomenik. Finančni odsek predlaga, naj se ta fond opusti in poroča o tem tudi deželni vladi in deželnemu odboru. — Odsekov predlog je bil sprejet z glasovi večine.

Prošnji Friderika Koširja za izbrisno izjavo ter za odstop prednosti zastavne pravice za neko posojilo pred 3-odstotnim potresnim posojilom, se ugodi.

Prošnji Alfreda Liningerja za odstop prednosti zastavne pravice za neko posojilo pred 3odstotnim potresnim posojilom se ugodi.

Nato se je vršila tajna seja. — Danes ob 6. uri zvečer se javna seja nadaljuje.

AVSTRIJSKO-SRBSKI SPORAZUM GLEDE ORIENTSKE ŽELEZNICE.

Avstrijski in ogrski posredovalci v zadevi vprašanja orientskih železnic so se vrnili na Dunaj. Pogajanja so končana s sporazumom. »Convention a quatre« ostane še nadalje v veljavi. Avstro-Ogrska dobi za svoje izdelke izredno ugodne tarife. Srbija zgradi železnice na svoji zemlji, ki bodo imele zvezo z avstrijskimi železnicami. (Železnica Mitrovica—Uvac.) Tudi je dosegla Avstrija varstvo interesov svojega blagovnega prometa. Zahteve, ki jih je stavila Srbija, so avstrijski delegati v polni meri pripoznali. Srbska država

prevzame proge orientalskih železnic za 42 milijonov frankov, dobička je pri tem 14 milijonov frankov.

Primorske vesel.

p Iz Gorice. »Slovenec« je pretekli teden prinesel notico, češ, da je okr. glavar Rebe k agitiral proti udeležbi uradništva pri maši zadušnici, ki jo je naznanil Nj. ekselencija knez in nadškof dr. Sedej za pret. sredo. Ta dopis pa je netočen in vsebuje krivico proti voditelju tukajšnjega okrajnega glavarstva nam. svetniku Rebe ku. Iz popolnoma verodostojne strani vemo namreč, da pri celi zadevi g. glavarja Rebe ka ne zadeva nobena krivda. Knez in nadškof je naznanil, da bo slovesna sv. maša zadušnica v sredo in je k njej povabil tudi uradništvo. Med tem pa pride iz Trsta od namestništva ukaz, da se ima uradništvo udeležiti šele po pogrebu (v zmislu zastarelih ceremonij). To je g. glavar Rebe k tudi naznanil knezonadškofijskemu ordinarijatu. V sredo se zato sv. maše uradništvo ni udeležilo, pač pa v soboto. To je cela zadeva, ki je pa ni zakrivil ne eden ne drugi in ki sploh ni vredna, da bi se jo omenilo. — Očitno je ono notico spravil v svet nekdo, ki mu ni po godu oseba namestništvu svetnika Rebe ka. Popolnoma neosnovano pa je iz tega, da glavar spolnjuje ukaze namestništva, sklepati na »pomanjkanje patriotizma«.

Štajerske novice.

»Preč. g. Anton Veternik, duh. svetovalec in župnik na Dolu, je precej resno obolel. Priporoča se v molitev svojim častitim sobratom.

Š Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 6. julija 1914 je umrl za težko boleznijo gospod Mihelič Jožef, nadučitelj pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

Koroške novice.

k Krojaška stavka v Celovcu je končana. Mezdni boj je izpadel v škodo pomočnikov, ki niso le ničesar dosegli, temveč so morali pritrčiti tudi ustanovitvi tretjega plačilnega razreda z 20 odstotnim odbitkom.

ANARHIJA V ALBANIJI.

Turkan paša je odpotoval z Dunaja in se poda v Peterburg, Berlin, Pariz, in v London. Ob povratku obišče še enkrat Dunaj. Pogajanja s Prek Bib Do do so se razbila, ker ni denarja, da bi plačevali in prehranjevali Miridite in Malisore. Kontrolna komisija noče dovoliti novih predlogov na posojilo. — Vstašev v Šijaku je le še 200 zbranih, ostali obdelujejo polja, a so pripravljene, da se lahko vsak hip vrnejo. — Srbski brzojavni urad je ponovno izjavil, da niso ne srbski častniki ne srbski vojniki prekoračili albanske meje. Pač so pa ranjeni Albanci pri Srbih iskali in dobili pomoči. Srbska vlada je strogo prepovedala prehod čez mejo za orožje sposobnim Albancem.

Zadnje vesel.

HRVATJE O NEDELJSKEM SHODU S. L. S. V LJUBLJANI.

Zagreb. Voditelju Vseslov. Ljudske Stranke dr. Ivanu Šusteršiču, Ljubljana. »Na skupnoj sjednici saborskih klubov stranke prava i seljačke stranke razpravljamo današnje političke položaj, pa jednodušno odobravamo i pozdravljamo odlučnu, mudru, dalekovidnu i patriotičnu politiku predstavnik slovenskega naroda, koja je v vašemu nedjeljnomu govoru podpuno izrazila i sve naše težnje, misli i osjećaje. Za stranko prava predsjednik dr. Vladimir Prebeg, za seljačku stranku predsjednik Stjepan Radić.

SOZALJE HRVATOM.

Pariz. »Le Croix« z ozirom na sarajevski atentat piše: »Če bi bil Fran Ferdinand ostal živ, bi bil Hrvat oslobodil sramotnega jerobstva Srbov v Bosni in Lahov v Istri ter bi jih bil rešil Pešte. Iz Hrvatov bi bil napravil voditelje jugoslovanstva od Koroške do Črne gore. Mesto teh briljantnih perspektiv ne vidijo zdaj Hrvati pred seboj nič drugega kakor nadaljevanje madjarskega suženjstva in bodo srečni, ako ne pridejo pod suverenost Srbov. Da, Hrvate moramo najbolj obžalovati ob tej tragediji; oni so vse izgubili in ničesar dobili.«

SKUPNI MINISTRSKI SVET.

Dunaj. V političnih krogih se je sprejel izid včerajšnje seje skupnega ministrskega sveta z velikim pomirjenjem, zlasti ker je mirna rešitev položaja nastal vsled sarajevskih dogodkov

skoro zagotovljena. Jutri bo odpotoval grof Berchtold v Iši, da bo poročal cesarju o rezultatu skupnega ministrskega sveta in stavil tozadevne predloge. Med drugim se namerava poddržati vse bosen. sred. šole, dijake uniformirati in uvesti nad njimi strožje nadzorstvo. Izpopolniti se misli tudi informacijska služba v Bosni, kakor tudi preosnovati državna policija v Mostarju in Sarajevu.

NA DUNAJU SE RAZPRAVLJA O SLUČAJU MOBILIZACIJE.

Dunaj. Včeraj je aprovizacijski odsek mestnega sveta razpravljal o tem, je li Dunaj v slučaju vojske zadostno preskrbljen z živilom. Župan je odgovoril, da.

C. KR. AVSTRIJSKI VOJNI KOR.

Dunaj. Današnja uradna »Wiener Zeitung« prinaša na podlagi § 14. cesarske naredbe v zadevi preuredbe c. kr. avstrijskega vojnega kora. V komentarju k tej naredbi se naglašja, da je pokazal razvoj političnih razmer v zadnjih letih potrebo čim tesnejšega združenja vseh patriotskih elementov, vsled česar je po temeljitem prevdaru tudi z državnega stališča nujno potrebno, da se tozadevnim stremljenjem veteranskih društev ugodi. Z ustanovitvijo splošnega avstrijskega vojnega kora se bo izpopolnila brambna zmožnost monarhije ter dvignila stanovska in tovariška zavest v veteranskih društvih ter tudi olajšal materialni položaj njihovih članov z tesnejšo organizacijo.

NADVOJVODA FRIDERIK PRI CESARJU.

Dunaj. V zadnji avdijenci nadvojvode Friderika pri cesarju je bilo nadvojvodi poverjeno zastopstvo cesarja pri vojaških slavnostih in vajah. Nadvojvoda Friderik bo višji poveljnik v imenu cesarja pri vojaških manevrih in tudi v slučaju vojne.

BOSENSKI SABOR.

Sarajevo. Bosenski sabor bo danes zaključen.

SEJA OGRSKEGA MINISTRskega SVETA.

Budimpešta. Ministrski predsednik Tisza sklicuje za jutri sejo ogrskega ministrskega sveta.

KRASNE ŽALNE BESEDE HRVATSKEGA RODOLJUBA NA VENCU PRESTOLONASLEDNIKU.

Split. Veliki prijatelj pokojnega nadvojvode don Frano Bulić, konservator v Splitu, je dal položiti na krsto visokega rajnika venec z napisom iz Tacita: »Breves et infustos populi nostri amores!« — »Kratkega življenja in nesrečni so oni, ki nas ljubijo!«

P. PUNTIGAM O PRESTOLONASLEDNIKOVI SMRTI.

Dunaj. V dvorni župni cerkvi je včeraj govoril P. Puntigam iz Sarajeva pred 5000 ljudmi. Dejal je, da je nadvojvoda že na poti, ko so se snela kolesa železniškega voza, dejal: »Tu gori, tam doli pa bodo letele bombe.« P. Puntigam je obema rajnikoma podelil absolucijo »sub conditione«. Tudi v sveto olje ju je djal. Pod srajco je rajni prestolonaslednik imel svetinjo na zlati verižici.

PODROBNOSTI O ATENTATORJIH.

Budimpešta. »Esti Ujsag« poroča: Vaso Cabrilović, aretiran v Bosanski Dubici, je izpovedal, da je bomba, katero bi bil imel on vreči, dobil od učiteljskega Jovo Kanjčevića. Podali so se k slednjemu. Ta je dejal, da je vrgele bomba v Miljačko. A tam je niso našli. Nato je fant rekel, da jo je izročil očetu, vpokojenemu orožniku. Slednji je tajil, mati pa je priznala, da je bomba zakopala pred konakom. Res so jo tam našli. Bomba pa je bila zavita v rumen operacijski plašč. Izvedeli so, da plašč pripada zdravniku Stevu Bokoniću, sekundariju v bolnici. Ko so ga prišli aretirati, se je hotel zastrupiti. Bokonić je hranil veliko pisem, ki dokazujejo, da je za atentat vedel. Zapri so tudi njegovo ženo in bolniškega strežnika.

GROZILNA PISMA PUTNIKU.

Gradec. Vojvoda Putnik se s svojo soprogo nahaja še vedno v Gleichenbergu, kjer hoče ostati 6 tednov. Prejel je nekaj grozljivih pisem. Vsled tega je dunajska policija poslala v Gleichenberg več detektivov, da generala stržijo.

AVSTRO - OGRSKI POSLANIK V BELGRADU.

Belgrad. Avstro-ogrski poslanik baron Giersl se je včeraj vrnil z Dunaja na svoje mesto.

DVA SOCIALNODEMOKRAŠKA ČASNIKARJA ARETOVANA.

Zagreb. Včeraj zvečer je bil aretovan urednik tukajšnjega socialnodemokratskega lista »Slobodna Rieč« Jurij Demetrovič, in sotrudnik lista Boremiša.

DOGODKI V ALBANIJI.

Drač. Položaj je neizpremenjen. Dne 7. t. m. je dospelo iz Kosovega 100 prostovoljcev v Drač. Pričakujejo še večje čete. Danes dopoldne je dospelo 47 rumunskih prostovoljcev z dvema častnikoma. Od vstašev pri Šijaku je prinesel parlamentarna dva pisma na kontrolno komisijo in holandske častnike. Vstaši so napadli katoličanev okolici Derverija ter je del katoličanov pobegnilo v gozdove ob reki Mati.

Drač. Poročilo, da je Korica padla, se ne potrjuje. Pri Derveri so vstaši napadli kristjane, od katerih jih je 800 pobegnilo v gozdove. V vstaši pri Šijaku se vrše pogajanja zaradi izročitve 5 Francozov, ki so jih ujeli. Preteklo noč se je vnel v sprednji bojni črti ogenj, ki je pa čez pol ure potihnil. Danes sta knez in soproga obiskala angleškega admirala.

Dunaj. »Neue Freie Presse« poroča, da se bo knez Wied preselil v Skader, ako bo postal položaj v Draču nevzdržljiv. Krone ne bo odložil, ako se ne bodo za to izjavile velevlasti.

Drač. Vodja Miriditov Marko Gjoni je zapustil Drač, v katerem vlada velika zmešnjava. Preteklo noč so se spopadi med avstrijskimi in nemškimi prostovoljci ponovili. Holandski častniki so brez moči, ker nihče ne ve, kdo je pravzaprav pravi poveljnik.

BAN SKERLECZ PROTI DEMONSTRACIJAM.

Zagreb. Ban je izdal na vse oblasti stroge naredbe proti eventualnim nadaljnjim demonstracijam.

»OBA KONJA SMO ZAARALI«.

Sarajevo. Dopisnik »Riječkih Novin« poroča svojemu listu, da je pol ure po atentatu bila oddana brzojavka na Svetozara Pribečevića z besedilom: »Oba konja smo zaarali.«

ZMAGA SLOMSKOVE ZVEZE.

Kamnik. Pri današnji volitvi v okr. šolski svet so zmagali Slomškari. Nasprotniki se volitev niso udeležili.

DR. MATAJA PREDSEDNIK CENTRALNE STATISTIČNE KOMISIJE.

Dunaj. Na mesto umrlega predsednika centralne statistične komisije dr. Roberta Meyera je imenovan za predsednika bivši vodja trgovskega ministrstva sekcijski šef dr. Viktor Mataja.

VOHUNSTVO RUSIJE.

Černovice. Tu je bila aretovana vzgojiteljica Leontina Karpiu zaradi vohunstva v prid Rusiji. Več njenih komplicev so zaprli tudi v Lvovu.

RAZSODBA V GROSSOVEM PROCESU.

Zagreb. Včeraj je bila proglašena razsodba v Grossovem procesu. Obsojeni so: Viktor Gross radi prestopka po § 311 k. z. na 300 K globe ali mesec dni zapora; Slava Vršec radi zločina po § 132 in prestopka po § 512 na 6 mesecev težke poostrene ječe; Mirko Reberški radi prestopka po § 512 na 90 K globe ali mesec dni zapora; bivši redar agent Krunoslav Rokсандić radi zločina po § 101 na mesec dni poostrene ječe. Državni pravdnik je radi prenizko odmerjenih kazni vložil priziv.

NESREČA V MENAŽERIJ.

Essen (ob Ruri). Iz neke menažerije je ušel volk in raztrgal tri leta starega otroka. Otrokov oče je ob pogledu na mrtvega otroka znorel. Volka so ustrelili.

Dnevne novice.

+ Kaj so »klerikalci«. »Klerikalce« je proglasil »Narod« vsled nedeljskega shoda za »brezdomovince, ki nimajo čuta za slovansko stvar, za družbo, ki prodaja najvažnejše koristi svojega naroda za denar in časti.« Udeležniki zadnjega shoda »nimajo ničesar iskati v slovenski družini in jih je treba kakor garjeva bitja segnati iz slovanske družine.« Si bo treba zapomniti! Ljudje, ki se udeležujejo takih lojalnih shodov, kakor je bil v nedeljo, ki je eminentno pripomogel do jasnosti in okrepljenosti avstrijsko državno misel, so torej »garjeva bitja.« Če smo proti temu, da bi se širilo velesrbsko gibanje v Avstriji, ki bi prineslo čisto gotovo nam Slovincem politično in kulturno pogubo, smo torej brezdomovinci! Dr. Šusteršič je dejal, da kdor misli, da je lepše bodočnosti slovenskega naroda kje drugje kakor v Avstriji iskati, je norec ali zločinec! Če smo mi brezdomovinci vsled tega, kaj so pa liberalci! Statut velesrbske organizacije, katerega oče je srbski Pribečević, pravi: »V slovenskih deželah je treba podpirati svobodnemiselnost elemente proti avstrijskim klerikalcem.« Ali ni to dovolj jasno za gonjo liberalnega časopisja proti nam?

+ O nedeljskem shodu pravi »Narod«, da so hoteli klerikalci pokazati sebe kot največje in edine patriote, svoje domače politične nasprotnike pa očrniti.« K temu pripomnimo to, da je vsakemu človeku in vsaki stranki popolnoma na prosto dano, pokazati svoj patriotizem in svoje prepri-

čanje. S. L. S. je smatrala za primerno na javnem shodu povedati svojo voljo. Če se liberalni stranki zde taki shodi in patriotske manifestacije odveč, je to njena stvar. »Narod« pa izkuša našo manifestacijo zmanjšati celo z največjimi lažmi. Tako piše n. pr., da je bilo na našem shodu le 800 ljudi. Komu služi »Narod« s tako lažjo?

+ Vse po pravici. »Narod« pravi, da je na nedeljskem shodu dr. Šusteršič zvrnil za »krivdo posameznih oseb odgovornost na ves srbski narod«. Dr. Šusteršič, »razbijalec črepinj«, da je hujskal »zoper ves srbski narod«. Kdor je bil na shodu, dobro ve, da je govornik obsodil samo tiste srbske hujskače in moralne zločince, ki tiče za velesrbsko propagando, o srbskem narodu kot takim niti govoril ni. V isti sapi, ko »Narod« laže, da je govornik krivil ves srbski narod storjenega zločina, pa »Narod« sam dela dr. Šusteršiča in celo stranko odgovorno za tisti nesrečni članek v »Zori«, ki smo ga sami najodločnejše obsodili kot izbruh histeričnega radikalizma. To je morala, kaj! »Narod« se nadalje zgraža nad tem, ker je govornik rekel, da bodo čutili megalomani Srbi, ako bodo posegli po naših deželah, »pest slovenskega vojaka«. Kakor bi ne bilo to samoobsebi umevno. In nadalje srbska vlada. Ali ni to škandal, da pusti vlada pisati n. pr. »Mali Zurnal« 22. junija pravoslavne leta, da je prišel Franc Ferdinand kot »Raubritter« v Sarajevo in da nista umorjena žrtvi in mučenika, ampak ravno narobe, atentatorja da sta »mučenika in pa junaka«! Razen vladne »Samouprave« in par drugih skoro vsi srbski listi atentatorja proslavljajo. Ali ni to moralna gnijoloba in kloaka brez primere? Država, kjer vladajo taki pojmi o umoru in političnih zločinih in kjer se taka hudodelstva proslavljajo, nimabodočnosti! Nad tem naj se zgraža »Narod«, tukaj naj izliva svoj gnjev, pa ne nad moža, ki je pokazal na kup teh strupenih miazmov.

+ Vsak pozna svoje. Ljubljanski »Dan« je strašno ogorčen in se ne da utolažiti. Kar krči se jeze in gnjeva, pa ne nad atentatorji pokojnega nadvojvode, ampak nad sarajevskimi demonstranti in protisrbskimi izgredi. Niti eno desetino tiste jeze ni izlil nad atentatorje, ki jo sedaj zliva nad sarajevske demonstrante. »V imenu vere so pobijali ljudi, v imenu katoliške morale so kradli tuje imetje, v imenu klerikalizma so teptali zakone! Klerikalna načela so se pokazala v sijajni luči; klerikalna divjaštva, ropi, umori, požigi! Vidite, tako se mora vsa žaloigra v Sarajevu zaviti, da se atentat sam in velesrbska propaganda pozabita, klerikalizem pa par bunk odnese in postavi v ospredje. Tako se umor pozabi in namesto nad atentatorje se lepo vse ogorčenje in jeza speljeta na »rope in umore klerikalizma«. Na tak hinavsko-zloben način »Dan« ljudi slepi. Samo ob sebi je umevno, da ne sme noben človek, in ni treba, da bi moral biti klerikalec, sarajevskih izgredov odobravati. Bili so pač prvi izbruh in izliv ljudske strasti in bolesti in ko bi tukaj mero-dajna oblast glave ohranila na pravem koncu, bi izgredom najhujšo ost vzela. Ampak mesto je bilo vse razburjeno in zmešano in ob takih trenutkih žalibog človek ne bere izpraševanja vesti. Kardar so liberalci po Ljubljani šipe poljali in na nune pljuvali, tudi mi smo svoje vesti izpraševali. Sama hudo-bija pa je, podtikati te demonstracije in pripisovati jih »katoliški morali«. — »Dan« ve dobro, da je c. kr. odgovorndenčni urad sam povdarjal, da so bili pri demonstracijah udeleženi zlasti nižji turški sloji. Ve dobro, da je nadškof Stadler v Sarajevem izdal pastirsko pismo, v katerem pravi, da se ne sme srbski narod pravoslavne vere delati odgovoren za delo brezbožnih zarotnikov in da posamezen človek ni poklican, da zločin maščuje. Ve dobro, kako vzvišena je katoliška morala; če bi se te držali, bi ne bilo ne atentata, ne njegovih žalostnih posledic. Kljub vsemu temu se drzne vso zadevo tako pobalinsko zavijati. Tako list slovenskega liberalnega učiteljstva, ki je poklicano ljudem glave jasnit, slovenskemu ljudstvu glave meša in katoliško moralo izkrivlja.

+ Dr. Krekov nasvet, da naj se č. kalna doba za starostne rente zniža od 500 na 200 tednov, se je sprejel v socialno-zavarovalnem odseku v poimen-skem glasovanju s 23 proti 11 glasovom.

+ III. avstrijski kmetijski zadrugi shod priredi Splošna zveza kmetijskih zadrug v Avstriji v sporazumu z obema osrednjima zvezama kmetijskih zadrug na Češkem od 12. do 14. septembra letos v Prahi. Ni dvoma, da bo tudi ta shod podal nov dokaz o velikem napredku kmetijskega zadruga-

ništva v Avstriji in lepi edinosti vseh avstrijskih narodov na tem polju. Natančen program shoda se v kratkem objavi.

»Zločin v Sarajevu«. Zadnjič pod tem naslovom napovedana krasna knjižica je izšla in se od danes nadalje dobiva v »Katoliški Bukvarni« po 70 vin. izvod. Pri skupnem odjemu se dobi na vsakih 10 izvodov po 1 izvod za nameček. Po pošti velja 1 izvod 80 vin. Knjižica je zelo primerna tudi kot darilo ob koncu šolskega leta, na kar še posebej opozarjamo šolska vodstva in prijatelje naše mladine.

— Kočevska podružnica Slomškove zveze je od c. kr. dež. vlade potrjena.

— Razpisane učiteljske službe: Ljubljanski okraj: Učiteljsko mesto na štirirazrednici v Hrušici. — Rok do 10. junija. — Litijski okraj: Učiteljsko mesto na štirirazrednici v Šmartnem pri Litiji. — Rok do 1. avgusta. — Kočevski okraj: Učiteljsko mesto na šestirazrednici v Sodražici (samo za moške). — Rok do 25. julija. — Novomeški okraj: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Brusnicah. — Rok do 1. avg.

Ljubljanske novice.

Iz tajne seje občinskega sveta. Včerajšnji tajni seji občinskega sveta je sklenil občinski svet ugoditi prošnji načelnika mestnega stavb. urada g. Duffeta za vpokojenje. G. Duffe dobi naslov mestnega stavb. nadsvetnika, pomakne se ga od 1. nov. 1913. v VI. činovni razred, v pokojnino se mu vstee 1 leto vojaške službe ter se s 1. septembrom 1914 stalno vpokoji. Devet mesecev, ki mu še manjka do polne 35letne službene dobe, se mu prezre. Na predlog obč. svetnika Staudacherja se mu je izrekla zahvala obč. sveta. Od 1. sept. bo provizorični načelnik mestnega stavb. urada g. Prelovšek. Pozneje se služba razpiše in se preuredi ves mestni stavbeni urad. — Karolu Ant. Kregarju na Sv. Petra cesti se dovoli perijodično prevažanje oseb z avtomobilom za 18 oseb na progi Ljubljana, Logatec—Ljubljana, št. Vid, Tacen, Gameljne, Ježica, Ljubljana. Prošnjo za gostilniško koncesijo gospe Marije Petrič na cesti v Rožno dolino se ne priporoča. Leop. Burgerju se dovoli prepis koncesije za žganje. Knjižgovezu Ant. Zupančiču se dovoli prodaja šolskih knjig in podob ter podobice. — J. Jerebu v Zeljarski ulici se ne dovoli prodaja vina v zaprtih steklenicah.

Iz Tretji glavni dobiček drž. loterije 30.000 K zadet v Ljubljani. Tretji glavni dobiček državne loterije 30.000 kron, srečko št. 276.660, so zadeli trije krojaški pomočniki: Pintar Miha, Koderman Franc in Finžgar Ivan, zaposleni pri tvrdki Götzl na Mestnem trgu. Tudi v letu 1912. je bil tretji glavni dobiček 30.000 K (št. 324.418) zadet v Ljubljani. Bil je naprodaj takrat v Soukalovi trafiki Pred škofijo št. 12 in je bil zalibog kot neprodan med drugimi srečkami odposlan nazaj na Dunaj.

Iz Mrtvaški sprevod prestolonaslednika nadvojvode Fran Ferdinanda in njegove soproge je videti te dni v kinematografu »Ideal«. Film je jako lep.

Iz Umrl je slikar Viktor Stare, star 53 let.

Iz Na današnji semenj je bilo prignanih 69 glav, in sicer 19 volov, 6 krav in 44 prašičev za rejo.

Iz Našla se je srebrna damska ura od gimnazije na Poljanski cesti do stolne cerkve na dan sv. Petra. Dobi se jo nazaj v Gosposki ulici št. 3, pritličje.

Iz Denarnica je bila najdena na Tržaški cesti. Dobi se v trgovini pri Supinu na Tržaški cesti.

Mnenje g. dr. M. Murmayr-ja v Slovenski Bistrici.

Gosp. J. Serravallo, Trst.

Prav rad Vam potrjujem, da Vaše železnato kina-vino Serravallo je eno okrepčilnih zdravil, ki ga jaz rabim že 10 let. Srečna izbira uspešnih tvarin in izboren okus zagotavljajo Vašemu izdelku trajen vspeh.

Slovenska Bistrica, 3. junija 1911.

Dr. M. Murmayr.

Učenka

za specerijsko trgovino in glavno tobačno zalogo se išče. Biti mora dobra v računanju in izposlene hiše. — Vstop s 1. avgustom. — Ponudbe na J. Kemperle, Kamnik. 2203

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 8. julija 1914.

Pšenica za oktober 1914	12-84
Pšenica za april 1915.	13 07
Rž za oktober	9-30
Oves za oktober	7-73
Koruza za julij 1914	7-38
Koruza za avgust 1914	7-50
Koruza za maj 1915	7-27

Hiša

s sadnim vrtom, na zelo lepem kraju, 10 minut od Domžal, zelo pripravana za stanovanje, je takoj na prodaj. Nizka cena. Več se izve pri Ivanu Jezer-nik, sobni slikar in pleskar, Stob, pošta Domžale.

Novo morsko kopališče Punat = Košlunski zaliv

Otok Krk, Istr. Pojasnila v Ljubljani I. Marčić, ali naravnost v Puntu. 2248 - Kopališčni odbor.

Izjava.

Podpisana s tem izjavljava, da nisva plačnika za nikogar, ki bi na najin račun delal kak dolg ali jemal na kredit. 2233

Marija Plehan, poročena Petschnig,
Rajko Petschnig, medicar in svečar
v Ljubljani.

Vrtnarski učenec

iz poštene hiše, ki je dovršil najmanj 4 razred, se takoj sprejme pri Al. Korsika, Ljubljana Blei-welsova cesta (Vrtača) št. 3. 2225

Konfekcijska tvrdka

A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19 sprejme

prodajalko

Izurnjena v konfekcijski stroki ima prednost. Ponudbe naj se pošljejo naravnost tvrdki. 2252

Iščeta se en samostojen

mizar in ključavničar

(strojnik) nemščine in slovenščine zmožna v takojšnji nastop. Ponudbe naj se vpošljejo pod »B. S. L. 100/2250« na upravo tega lista.

Enonadstropna hiša

tik župne cerkve, novo prostorno poslopje, pripravo za trgovino, na lepem prostoru, prav primerno za vpokojenega duhovnika, 2 minuti v žagrad, se prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Ant. Selekcar, vdova, Šmartno pri Litiji, Kranjsko.

Odda se s 1. avgustom v prometnem kraju dobro išče

trgovina

z opravo vred v najem. — Leži tik tovarne in kolodvora. Natančneje se izve pri Jožef Hkavcu, Javornik, Gorenjsko.

Gostilničarji in trgovci, pozor!

Na prodaj so — samo Slovincem — pod ugodnimi pogoji sledeča posestva:

1. V večjem trgu dobrodoča gostilna in trgovina s krasno vilo in lepim posestvom, cena 65.000 kron;

2. Izvrstno obiskana gostilna na najugodnejšem kraju mesta z lepimi sobami, krasnim vrtom, dvorano in kegljiščem, cena 30.000 K;

3. Ugodno ležeča gostilna in posestvo v Celovški okolici, lepo novo poslopje, cena 15.000 K.

Pojasnila daje: Hranilnica in posojilnica v Velikovu, Koroško. 2247

Na izbiro pošilja tudi na deželo krasno
BLUZE krila, kostume, domače obleke, moderci, perilo in vsako modno blago.
Zelo solidna tvrdka **M. Krištofič - Bučar**
Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.
Neprekosljiva v 3730
otročkih oblekah in krstni opravi.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga, se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoje od leta 1883.

Izredno nizke cene!

Kneza Auersperga
adioaktivno
kopališče

Toplice na Kranjskem

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C, ki daje nad 30.000 hl radioaktivne vode na dan. Velika kopališča, posebne in močv rne kopeli. Elektroterapija, masaža, s komfortom opremljene sobe, izvrstne restavracije. — Indikacije: revmatizem, protin, nevralgija (ishias), nevrastenija, histeria, ženske bolezni itd. Prospekte daje kopališko ravateljstvo Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 2183

Narodno romanje v LURD

pod duh. vodstvom g. A. Hribarja, župnika na Zalem logu pri Železnikih
s posebnim vlakom.

Začetek romanja dne 19. avgusta!

Romanje bo trajalo: skupina A) 14 dni, skupina B) 16 dni.

Romarski skupini potujeta: A) Ljubljana, Ponteba, Verona, Milan, Vintemille, Marseilles, Lurd, Marseilles, Lyon, Genf, Maria Einsiedeln (Švica), Inomost, Franzensfeste, Ljubljana. — B) do Lurda kot skupina A, nazaj skozi Bordeaux, Paris, Basel, Zürich, Inomost, Bad Gastein, Ljubljana.

Iz Ljubljane in nazaj v Ljubljano: A. I. razred 540 K, II. razred 390 K, III. razred 250 K. — B. I. razred 570 K, II. razred 430 K, III. razred 280 K.

Programi se dobe pri preč. gosp. Ant. HRIBAR-ju v Zalem logu pri Železnikih, in pri g. Lamb. MALLY-ju, trgovcu, Medija-Izlake pri Zagorju.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini:

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10

Solidna postrežba

Na prvi pogled

spoznaš na fini izdeljavi, da je blago od prve ljubljanske trgovine z urami, zlatnino in srebrnino

F. ČUDEN
Ljubljana 80 — Prešernova ulica 1.

Predmeti poletne sezije so

žepne budilke, ure v zapestnicah, manšetni gumbi, moderne zapone itd.

Tovarniška znamka „Union“.

Tvrdka F. Čuden je samo Prešernova ulica 1, in že 10 let nima na Mestnem trgu podružnice.

Zahtevajte nov

cenik.

Ravnokar je
izšla knjižica

„Zločin v Sarajevu“

ki jo krasi do 30 lepih, deloma umetniških slik. V knjižici je natančen opis vseh na tragičen umor se nanašajočih dogodkov. — Posebej opozarjamo na krasne portretne slike pokojnih žrtv nadvojvode **FRANJA FERDINANDA** in soproge **ZOFIJE** vojvodinje **Hohenberg**, ter njunih treh otrok.

Izvod stane 70 vinarjev, po pošti 10 vinarjev več. 2253

Naročila sprejema in izvršuje pošilno obratno:

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železobetonske mostove, stropne itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohištveno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povojno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici poslan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

Začetniki!

Grške, latinske, francoske, angleške, nemške, italijanske po zelo nizki ceni! — Marija Stančič, Knafljeva ulica 4. I. 2205

Išče se kuharica

za župnišče, pošteno delavno dekle. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“ pod številko 2220. (Znamka za odgovor.)

Malo posestvo na prodaj!

V prijetnem kraju Kokrica blizu mesta Kranj na Gorenjskem se proda iz proste roke malo posestvo obstoječe iz pritlične hiše s sobami, kuhinjo, shrambo, hlev za prašice in kuretnino, vse v dobrem stanju. Pred hišo majhen vrt za zelenjavo, za hišo majhen gozdiček in nekoliko njive. Posestvo se nahaja v bližini glavne ceste, solnčna lega, posebno pripravno za kakvega upokojenca. Pojasnila daje Janez Rauter, Trst, via Giulia 6, I. 2208

Brezplačno

naučim vsakega fotografirati, kdor kupi pri meni (2066)

fotografični aparat.

Foto-manufaktura in drogerija

„ADRIJA“

zaloga fotografičnih aparatov in potrebščin

LJUBLJANA Selenburgova ul. 5.

Najfinejše, zajamčeno naravno, iz pastirizirane smetane izdelano

ČAJNO MASLO

pristni, čisti planinsko-evlinski

SIR

Emendolski, Grojski, Tiltski, Edamski, Roquefort, Trapisten, Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarov »Mlekarska zveza« v Ljubljani, Kranjsko, 3742

Österr. Waffenfabriks-Gesellschaft in Steyr.

Najprijetnejši zlet s kolesom na dopustu ali počitnicah

nudi: 1030

Waffenrad

najboljše kolo v monarhiji;

KOSMOS KOLO

dobro, ceno ljudsko kolo.

Katalog zastoj pri zastopniku: Ivan Jax in sin, Ljubljana.

Hotel „Lloyd“
z restauracijo in najlepšim vrhom
priporoča p. n. slavnemu občinstvu 1548
Karol Tausen, hotelir, Sv. Petra cesta šte. 7.
Sprejemajo se tudi vedno ukaželjne gospice za pouk v kuhji.

Dopušuje se slovenski.
Vino-veletrgovina F. Armellini jun. v Tridentu
priporoča svojo bogato zalogo prvovrstnih zajamčeno pristnih belih in rdečih vin. Vino pelinovec izborne kakovosti. Nizke cene. Vzorci na razpolago. 2192

Največja izbira švicarske vezenine!
Dobro platno in tkanino
za perilo, posteljne garniture, nevestine opreme, zanesljivo dobre kvalitete se kupi pri:
A. Šarc-u
lastnica Jadviga Šarc,
Ljubljana. Selenburgova ulica 5. Ljubljana.
Kompletne nevestine opreme od K 380.— dalje.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani
n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice
sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.
Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149.—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496.17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66
Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.
2171 **K** Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Ne pustite se premotiti!
Samo: Mestni trg 25.
Kupite po nizki ceni in dobro pri svetovnoznani solidni tvrdki
H. Suttner
Ljubljana št. 2
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Tvrdka H. Suttner nima nebepe podružnice, ne v Ljubljani in ne drugod. Zahtevajte moj novi povečani cenik zastoj in poštne prosto. 2012

Proda se po ceni še skoraj čisto nov

pianino

s sedmimi oktavami.

Več pove

Matej Vurnik, organist.
Črnuče, p. Jezica pri Ljubljani.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEPRIZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Išče se

izprašani kurjač

za parne kotle (Kesselheizer) za večjo tovarno na Gorenjskem. Prosilec mora biti več slovenskega in nemškega jezika. Služba je stalna, vstop takoj. Ponudbe naj se blagovoli poslati na g. Antona Pongratza, tovarniškega uradnika Jesenice-Fužine, Gorenjsko. — Tudi se lahko reflektant takoj goraj imenovanemu osebo predstavi. 2207

SIR

dobro vlečan, polnomasten po K 1:60
1751 pol masten po K 1:40
ima v zalogi:

Mlekarska in sirarska zadruga v Logatcu.

Edina primorska tovarna dvokoles
„Tribuna“
Gorica, Tržaška ul. 26, prej pivovarna Gorjup.
Velika eksportna zaloge dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd. 1190
F. BATJEL
Gorica, Stolna ulica šte. 2-4.
Prodaja na obroke. Ceniki franco.

Lepo kravo

švicarske pasme, dobro mlekarico, srednje velikosti, 8 mesecev brejo, s 4. telefom in eno 14 mesecev staro, lepo telico, domače reje, ter dva močna, dvoupregnava voza in en „brek“ za 10 oseb, še malo rabljen, ima na prodaj JAKOB ŠKERLJ, posestnik v Žužemberku št. 20. Cena po dogovoru. 2234

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Tovarniška zaloga za alpske dežele v Ljubljani, pisarna Albert Pečevnik.

Za veliko družino in varčne ljudi je samo

Erdal
krema za čevlje.